

Extra informatie voor de docent

Ethische afwegingen

Startpunt voor het proefdieronderzoek bij de Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht is de erkenning dat dieren een intrinsieke waarde hebben. Dit betekent dat dieren een waarde hebben los van nut of gebruikswaarde.

Iedereen die betrokken is bij dierproeven moet daarom de belangen van het dier respecteren. Concreet leidt dat bijvoorbeeld tot extra aandacht voor het welzijn van de proefdieren.

Noodzaak van een ethische afweging

Dit betekent ook dat het gebruik van dieren om een rechtvaardiging vraagt. Onderzoekers en andere betrokkenen moeten het maatschappelijk belang (bijvoorbeeld: een medicijn vinden voor een ziekte) altijd afwegen tegen het belang van het dier (bijvoorbeeld: geen pijnlijke proef ondergaan). Ze moeten die afweging met goede argumenten onderbouwen. Daarbij moeten ze precies aangeven welke gevolgen voor het dier acceptabel zijn, en welke niet.

Voorwaarden voor het inzetten van dieren

Dieren mogen alleen ingezet worden als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er bestaat geen andere mogelijkheid om het onderzoeks- of onderwijsdoel te bereiken.
- Het maatschappelijk belang weegt op tegen het ongerief van het dier.
- Het onderzoek heeft voldoende wetenschappelijke kwaliteit.
- Een gespecialiseerde commissie, de Dierexperimentencommissie (DEC), heeft getoetst of het belang van de dierproef opweegt tegen het gebruik en bijkomend ongerief van de proefdieren.
- De 3V's van Vervanging, Vermindering en Verfijning zijn meegenomen in de opzet van de dierproef en waar mogelijk toegepast.
- Er is een vergunning verleend door de Centrale Commissie Dierproeven (CCD)

Wat doet de cosmetica industrie aan de ontwikkeling van alternatieven

In 2016 heeft Cosmetics Europe (CE) het 4-jarige onderzoeksproject, Long Range Science Strategy (LRSS), gelanceerd. Het project bestaat uit een samenwerking van verschillende partijen die hun expertise samenbrengen op de 5 belangrijkste aspecten voor het evalueren van de veiligheid van cosmetische ingrediënten; oculaire toxiciteit, genotoxiciteit / mutageniteit, huidsensibilisatie, toxicokinetiek en toxicodynamica. Het doel van de LRSS-programma is om dierproefvrije veiligheidsbeoordelingen van cosmetische ingrediënten te maken, door middel van 'non-animal new approach methodologies' (NAMs). Lees meer op de speciale [website](#).

De cosmetica-industrie is actief deelnemer van het 'European Partnership for Alternatives to Animal Testing', gelanceerd door de Europese Commissie in november 2005. Initiatief voor deze samenwerking tussen industrie, overheden en maatschappelijke organisaties is afkomstig van de cosmetica-industrie. De cosmetica-industrie investeert hierin veel geld. De cosmetica-industrie speelt een belangrijke rol bij het 3-V beleid: Verminderen (de noodzaak om dieren te testen tot een minimum beperken), Verfijnen (uitvoering van tests verder verbeteren), Vervangen (dierproeven vervangen door alternatieve methoden).

Inmiddels heeft de EU meerdere alternatieve methoden voor dierproeven formeel beoordeeld en geaccepteerd. Die methoden moeten verplicht worden gebruikt. Enkele andere door de industrie ontwikkelde methoden worden nog door de Europese Autoriteiten geëvalueerd. De cosmetica-industrie hoopt op een snelle goedkeuring hiervan.

Zie voor info: <http://ecvam.jrc.ec.europa.eu/>